

ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕДУР СПИСАННЯ ДЕРЖАВНОГО ТА КОМУНАЛЬНОГО МАЙНА

Кравчук О.О.

к.ю.н., НТУУ «КПІ»

В статті розглянуті деякі теоретичні та практичні проблеми адміністративно-правового регулювання процедур списання майна державної та комунальної власності. Проведена класифікація цих процедур. Автором вказується на сформування адміністративно-правового інституту списання державного та комунального майна. Зроблені висновки щодо вдосконалення правового регулювання в цій сфері.

Some theoretical and practical problems of state and communal property charge-off procedure are considered in the article. Author asserts that the administrative legal institution of state and communal property charge-off has developed. Conclusions and suggestions for ways of improving regulatory and legal support of state and communal property charge-off are made.

В статье рассмотрены некоторые теоретические и практические проблемы административно-правового регулирования процедур списания имущества государственной и коммунальной собственности. Произведена классификация данных процедур. Автор указывает на сформирование административно-правового института списания государственного и коммунального имущества. Сделаны выводы и предложения по усовершенствованию правового регулирования в данной сфере.

Ключові слова: державне майно, комунальне майно, адміністративні процедури, списання майна, списання з балансу, основні засоби.

Майно державної та комунальної власності становить матеріальну основу реалізації державою і місцевим самоврядуванням їх задач і функцій. Управління цим майном здійснюється відповідними суб'єктами з метою надання державою та територіальними громадами суспільних (публічних) послуг, що служить засобом для забезпечення реалізації загальнодержавних потреб та інтересів, а також потреб та інтересів, які входять до кола питань місцевого значення. Природа державної та комунальної власності, що є публічною, тобто призначеною для реалізації потреб та інтересів держави й цих громад, обумовлює двоїстий характер відношення держави і територіальних громад в особі уповноважених органів до відповідних об'єктів власності (тобто, управління такою власністю) – з однієї сторони вони виступають як відповідні органи державного та комунального управління, з іншого – як власники відповідного майна.

Подвійний характер відношення держави і територіальних громад до об'єктів їх власності – проявляється і під час забезпечення ними контролю за наявністю та станом такого майна. Одним із засобів забезпечення збереження такого майна є врегулювання нормами адміністративного права процедур списання майна державної та

комунальної власності. Як показує практика, списання об'єктів державної і комунальної власності нерідко характеризується серйозними практичними проблемами, що пояснюється недоліками правового регулювання цих адміністративних процедур та проблемами реалізації відповідних правових норм.

У цій статті розглянемо основні проблеми адміністративно-правового забезпечення процедур списання державного і комунального майна, та спробуємо визначити перспективні шляхи вдосконалення їх правового регулювання. Дослідження порушених проблем має важливе значення для практики державного та комунального управління та подальшого розвитку науки адміністративного права. Їх розв'язання сприяє вирішенню загальнонаукової проблеми удосконалення адміністративно-правового регулювання управління майном державної та комунальної власності в Україні.

Процедури списання традиційно розглядаються як елемент системи бухгалтерського обліку і звітності, і тому їх проблематика досліджується здебільшого в економічній літературі. Так, окремі аспекти списання майна розглядалися в працях Н.М.Ткаченко, О.П.Гаценко, О.О.Горошанської та інших вчених. Не зважаючи на те, що процедури списання

майна державної та комунальної власності мають важливе значення для забезпечення збереження державного і комунального майна, контролю за його наявністю та станом, адміністративно-правовою наукою вони залишені поза належною увагою. Тож порушенні в статті питання, здебільшого, розглядаються в новому світі.

Правове регулювання процедур списання державного і комунального майна базується на положеннях Господарського кодексу України та Закону України «Про управління об'єктами державної власності», а щодо комунального майна – і на положеннях Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [1; 2; 3].

Як у своєму виступі на засіданні Верховної Ради України 9 лютого 2010 року зазначав голова підкомітету Комітету з питань економічної політики О.Бондар, практика застосування законодавства з питань управління об'єктами державної власності, зокрема, реалізації окремих положень прийнятого Верховною Радою України 21.09.2006 року Закону «Про управління об'єктами державної власності» свідчить про те, що низка його норм має суттєві недоліки та неузгодженості з чинним законодавством під час його застосування [4].

Академік О.В.Скрипнюк наголошує, що Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», інші законодавчі акти, які визначають повноваження органів місцевого самоврядування, не повною мірою врегульовують питання діяльності органів місцевого самоврядування зокрема в частині, що стосується питань управління комунальної власності [5].

Відповідно до ч. 7 ст. 75 Господарського кодексу України, списання з балансу не повністю амортизованих основних фондів, а також прискореної амортизації основних фондів державного комерційного підприємства лише за згодою органу, до сфери управління якого входить дане підприємство. З урахуванням норм ч. 9 ст. 78 названого кодексу, яка передбачає, що особливості господарської діяльності комунальних унітарних підприємств визначаються відповідно до вимог, встановлених цим кодексом щодо діяльності державних комерційних або казенних підприємств, а також інших вимог, передбачених законом, – наведені положення ч. 7 ст. 75 поширюються і на комунальні унітарні підприємства [1]. Згідно зі ст. 5 Закону України «Про управління об'єктами державної власності», Кабінет Міністрів

України постановою від 8.11.2007 № 1314 затвердив Порядок списання об'єктів державної власності (далі – Порядок списання) [6].

Господарський кодекс, як бачимо, використовує поняття „списання з балансу”, а зазначений Закон і Порядок списання об'єктів державної власності використовують поняття „списання”. Причому в Порядку списання зазначається, що терміни, які використовуються у ньому, вживаються у значенні, наведеному в законодавчих актах, що регулюють питання правового режиму власності відповідного майна та питання управління майном, його оцінки та бухгалтерського обліку. Водночас Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, чинні стандарти бухгалтерського обліку і звітності – не містять визначень понять „списання” або „списання з балансу” [7].

Відповідне визначення можемо знайти лише в нормативному акті, що діяв раніше. Положення про порядок списання державного майна, що було затверджене наказом Фонду державного майна України від 28.11.2005 № 3045, визначало списання майна як процедуру вилучення шляхом ліквідації (знищення) майна з активу в разі його відповідності передбаченим цим Положенням критеріям [8]. Проте у зв'язку з набранням чинності Законом України «Про управління об'єктами державної власності», згідно з наказом Фонду державного майна України від 20.12.2006 № 1922, зазначене положення визнано таким, що втратило чинність [9].

Невизначеність понять, що розглядаються, обумовлює можливість їх подвійного тлумачення. Подвійність тлумачення термінів можемо констатувати навіть і в нормативних актах управління, наприклад, проаналізувавши положення пункту 6.2. Інструкції з бухгалтерського обліку необоротних активів бюджетних установ, затвердженої наказом Державного казначейства України від 17.07.2000 № 64 (зі змінами). Зазначені положення передбачають застосування типових форм обліку необоротних активів: ОЗ-3 (бюджет) „Акт про списання основних засобів”, ОЗ-4 (бюджет) „Акт про списання автотранспортних засобів”, ОЗ-5 (бюджет) „Акт про списання з балансу бюджетних установ і організацій вилученої з бібліотеки літератури”. Як бачимо назви типових документів одного порядку, що призначені для оформлення схожих операцій щодо об'єктів різних видів, містять і термін „списання” і термін „списання з балансу” [10].

Так, якщо йдеться про майновий об'єкт (в т.ч. об'єкт основних засобів), який перебуває на балансі юридичної особи, то поняття „списання з балансу” відповідає поняттю „вилучення з активів”. Відповідно до п. 33 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 „Основні засоби” вилучення об'єкта основних засобів з активів (списання з балансу) – здійснюється у разі його вибуття внаслідок безоплатної передачі або невідповідності критеріям визнання активом (тобто в разі, якщо об'єкт вибув з-під контролю підприємства та/або в подальшому не очікується отримання економічних вигод від його використання); аналогічні визначення можемо знайти в п. 34 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 „Нематеріальні активи”. Облік необоротних активів, утримуваних для продажу, регулюється Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», згідно з п. 6 якого, необоротні активи, які визнані утримуваними для продажу, припиняють визнаватися у складі необоротних активів і амортизація не нараховується [11].

Втрата критерію визнання активом може мати місце при будь-якому вибутті з-під контролю підприємства або якщо підприємством буде прийняте управлінське рішення про те, що використання об'єкту йому в подальшому вигод не принесе. Звичайно, що у випадках, коли йдеться про майно державної та комунальної форм власності, має забезпечуватися належний контроль за прийняттям таких рішень. Організаційно-правові засади цього контролю щодо державного майна сьогодні забезпечуються шляхом установлення порядку списання об'єктів державної власності в окремому нормативно-правовому акті, затвердженому постановою Кабінетом Міністрів України [6].

Як видно з наведеного, національні стандарти бухгалтерського обліку, що оперують з поняттям „списання з балансу”, розуміють його як наслідок втрати критерію визнання активом. В той же час, на наш погляд, правильне визначення поняття „списання” міститься в відміненому Положенні про порядок списання державного майна, що було назване вище [8].

Втрата критерію визнання активом – є спірною оціночною категорією, яка, на нашу думку, не повинна бути єдиною підставою для списання об'єктів державної та комунальної власності.

Так, наприклад, якщо інвентаризацією

виявлено нестачу об'єкта основних засобів, відповідно до п. 33 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7, такий об'єкт підлягає списанню з балансу, оскільки втратив критерій визнання активом (вибув з-під контролю), що не викликає сумнівів [11]. Якщо ж цей об'єкт є не повністю амортизованим, тобто має залишкову вартість, його списання, відповідно до ч. 7 ст. 75 Господарського кодексу України, потребує погодження з органом управління [1]. Однак, у цьому випадку від моменту виявлення нестачі і до моменту отримання дозволу на списання підприємство відображатиме об'єкт, що по суті відсутній, в складі основних засобів – тобто фінансова звітність такого підприємства буде недостовірною. Це, в свою чергу, може вплинути на якість прийнятих органами державної влади і місцевого самоврядування управлінських рішень щодо такого майна.

Порядок списання передбачає, що списання майна здійснюється суб'єктом господарювання, на балансі якого воно перебуває, на підставі прийнятого суб'єктом управління рішення про надання згоди на його списання (згідно з п. 7 Порядку, рішення про надання згоди на списання майна оформлюється у формі розпорядчого акта, а про відмову в наданні такої згоди – у формі листа). Списання майна здійснюється за умови врахування особливостей правового режиму майна, наявності встановлених законодавчими актами обтяжень чи обмежень щодо розпорядження майном (крім випадків, коли встановлено заборону розпорядження майном).

Пунктом 5 Порядку списання встановлено правило, згідно з яким, списання повністю амортизованих основних фондів (засобів) державного комерційного підприємства, первісна (переоцінена) вартість яких становить менш як 10 тис. гривень, здійснюється за рішенням керівника підприємства відповідно до цього Порядку (за винятком підприємств, щодо яких прийнято рішення про приватизацію) [6].

Слід відзначити, що сфера дії Порядку списання є відносно визначеною. Так, згідно з п. 1, він визначає механізм списання об'єктів державної власності, якими є об'єкти незавершеного будівництва (незавершені капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи), матеріальні активи, що відповідно до законодавства визнаються основними фондами (засобами). Водночас законодавство не містить порядку визначення належності майнових об'єктів до складу основних засобів. Поняття такого об'єкта

міститься в підзаконному акті – Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 7. Окрім цього, як і зазначалося вище, п. 6 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 27 передбачає можливість припинення визнання об'єктів необоротних активів у разі визнання їх утримуваними для продажу [6; 11]. Зазначені особливості правового регулювання визнання майнових об'єктів основними засобами, що також мають застосовуватися до об'єктів державної та комунальної власності, на нашу думку, не сприяють забезпеченню контролю за наявністю та збереженням державного та комунального майна.

Слід також звернути увагу на те, що, як впливає із вищенаведеного, Порядок списання установив додатковий вартісний критерій для можливості самостійного прийняття балансоутримувачем рішення про списання об'єкта державної власності. Так, якщо згідно з положеннями ст. 75 Господарського кодексу України, погодження з органом управління потребує списання не повністю амортизованих об'єктів, то п. 5 Порядку списання дозволяє списання без погодження повністю амортизованих об'єктів лише первісною (переоціненою) вартістю до 10000 грн. [1; 6]

Отже, процедури списання основних засобів державної власності можна розділити на два основних види:

- списання не повністю амортизованих об'єктів (незалежно від вартості) та повністю амортизованих об'єктів вартістю від 10000 грн., що потребує згоди органу управління;

- списання повністю амортизованих об'єктів вартістю до 10000 грн., що здійснюється за рішенням керівника підприємства відповідно до встановленого порядку (за винятком підприємств, щодо яких прийнято рішення про приватизацію) – самостійне списання.

Положення ч. 7 ст. 75 Господарського кодексу України, яке передбачає, що списання з балансу не повністю амортизованих основних фондів, а також прискорена амортизація основних фондів державного комерційного підприємства можуть проводитися лише за згодою органу, до сфери управління якого входить дане підприємство [1], – також потребує уточнення з огляду на те, що підприємства (в т.ч. державні) на сьогодні є самостійними в здійсненні амортизаційної політики – законодавство не містить положень щодо норм амортизації основних засобів підприємств, госпрозрахункових установ і

організацій. Натомість з метою забезпечення належного контролю за збереженням і використанням державного та комунального майна, на нашу думку, доцільно передбачити в законодавстві, що методи і норми амортизації об'єктів основних засобів державного підприємства погоджуються з органом управління.

Оскільки ж відповідно до чинного законодавства, підприємства є на сьогодні є самостійними в здійсненні амортизаційної політики (питання обрання методу нарахування амортизації, строку корисного використання об'єкта основних засобів та інші параметри, по суті, визначаються підприємством самостійно), доцільно впровадити додатковий критерій для можливості самостійного списання основних засобів підприємством-балансоутримувачем – строк перебування відповідних об'єктів в експлуатації. Окрім цього є цілий ряд об'єктів, списання яких, за своєю сутністю, не може залежати виключно від вартості та нарахованої амортизації (зносу). Адже як показує практика, на балансах багатьох підприємств обліковуються об'єкти (зокрема, будівлі), що мають неабияке суспільне значення, однак мають низьку первісну вартість (тобто ця вартість не є ринковою), і 100% знос.

Наприклад, п. 10.2 Порядку списання основних засобів з балансів підприємств, установ та організацій комунальної власності територіальної громади міста Києва, затвердженого рішенням Київської міської ради від 19 липня 2005 р. № 816/3391, зокрема, передбачає, що затвержені керівником підприємства акти на списання основних засобів є підставою для їх списання з балансу і не потребують отримання дозволу в разі списання основних засобів первісною вартістю за одиницю (комплект) до 10 розмірів мінімальної заробітної плати, діючої на 1 січня року, протягом якого складено акт списання, які мають 100 % нарахований знос і перебували в експлуатації не менше 10 років (окрім будівель, споруд, приміщень, передавальних пристроїв, транспортних засобів) [12]. Окрім цього, з метою запобігання порушень із застосуванням вартісного критерію, доцільно передбачити правові норми, які забезпечать виключення подрібнення в обліку об'єктів основних засобів (коли єдиний об'єкт основних засобів (наприклад меблі, апаратура, інвентар) лише з метою скорішого і самостійного списання, обліковується як складові частини.

Свого часу професор С.С.Алексєєв при

дослідженні структури права, вказував, що правові інститути як головні структурні підрозділи галузі отримують зовнішнє відокремлене закріплення в системі законодавства. Іноді правовий інститут закріплюється в окремому нормативному юридичному акті; в інших випадках – в вигляді самостійних структурних підрозділів кодифікованого нормативного акта – глави чи розділу. Аналізуючи стадії переростання правових асоціацій в інститути права, він зазначав, що відокремлення інституту в самостійний структурний підрозділ акту – це „завершальний акорд” в процесі формування інституту (коли він набуває завершеного характеру) [12]. В ситуації ж із нормами, що регулюють процедури списання державного майна, маємо справу з відокремленням основної їх частини у вигляді підзаконного нормативно-правового акту – Порядку списання об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8.11.2007 № 1314 [6].

Щодо майна комунальної власності, то із нею ситуація дещо складніша. Прийняття управлінських рішень щодо такого майна – належить до самоврядної компетенції органів місцевого самоврядування. В літературі вже наголошувалося на необхідності нормативного врегулювання порядку списання майна суб'єктів господарювання комунального сектора економіки – зокрема про це зазначала в своїй дисертації К.І. Апанасенко [14]. Погоджуючись із нею, зазначимо, що з огляду на публічний характер права комунальної власності, що наближує її до права державної власності (за суспільною важливістю) на нашу думку, було б доцільно поширити дію Порядку списання на майно комунальної власності. Однак відповідне рішення має бути прийняте на рівні закону.

Варто зазначити, що в правовій системі України відомий приклад врегулювання списання майна комунальної власності правовим актом управління, прийнятим центральним органом виконавчої влади. Йдеться про Типову інструкцію про порядок списання матеріальних цінностей з балансу бюджетних установ, що затверджена наказом Державного казначейства України та Міністерства економіки України від 10.08.2001 № 142/181 [15]. Ця інструкція була розроблена з метою встановлення єдиних вимог до порядку списання матеріальних цінностей з балансу установ та організацій, основна діяльність яких здійснюється за рахунок коштів державного та/або місцевих

бюджетів (відомо, що бюджетні установи, які утримуються за рахунок коштів місцевих бюджетів, можуть перебувати в комунальній власності – це підтверджується також і положеннями ст. 90 Бюджетного кодексу України) [16]. Тож врегульований зазначеною Типовою інструкцією порядок списання основних засобів поширювався і на майно бюджетних установ комунальної форми власності.

Проте як зазначається в листі Державного казначейства України від 12.11.2008 р. № 15-04/2501-19330 бюджетні установи керувались зазначеною Типовою інструкцією при списанні матеріальних цінностей (у т. ч. основних засобів, об'єктів незавершеного будівництва) до прийняття розглянутої нами вище постанови Кабінету Міністрів України від 08.11.2007 р. № 1314 [6]. Згідно ж з ч. 5 ст. 18 Закону України «Про управління об'єктами державної власності», законодавчі та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, застосовуються в частині, що йому не суперечить. Відповідно до викладеного, як зазначає Державне казначейство, норми Типової інструкції не застосовуються до основних засобів та об'єктів незавершеного будівництва [17]. Слід зауважити, що досі відповідні положення Типової інструкції щодо порядку списання основних засобів бюджетних установ не визнані такими, що втратили чинність. Тож безперечно, що врегулювання правових відносин листом слід відзначити як суттєвий недолік.

Аналогічно недоліком правового регулювання є передбачення в ч. 2 п. 7 Порядку списання, що рішення про відмову в наданні згоди на списання майна приймається у формі листа, адже вбачається, що лист не повинен бути формою управлінського рішення. Як передбачено в п. 8 названого Порядку, для розгляду документів, підготовки пропозицій щодо списання майна суб'єкт управління утворює комісію з розгляду питань стосовно списання майна, склад, регламент роботи і повноваження якої затверджуються розпорядчим актом. На нашу думку, в разі прийняття такою комісією рішення про відмову в наданні згоди на списання, про прийняття такого рішення може бути повідомлено відповідним листом, однак форма такого рішення (наприклад протокольне рішення), має бути визначена в Порядку списання.

Повертаючись до питання врегулювання процедур списання майна

комунальної власності у межах існуючої правової бази, зазначимо, що на нашу думку, місцевим радам доцільно затвердити порядок списання для майна комунальної власності відповідних територіальних громад. Так, наприклад, як зазначалося вище, рішенням Київської міської ради від 19 липня 2005 р. № 816/3391 затверджено Порядок списання основних засобів з балансів підприємств, установ та організацій комунальної власності територіальної громади міста Києва. Зауважимо, що згідно з п. 2.3 цього Порядку, списання з балансу – виключення з бухгалтерського обліку та фінансової звітності основних засобів внаслідок втрати підприємством контролю за такими основними засобами та з інших підстав. Цей Порядок розмежує списання на три групи: самостійне списання за рішенням керівника; списання, що потребує дозволу Київської міської ради; та списання, що допускається за погодженням із Головним управлінням комунальної власності м. Києва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) [12].

Відзначимо також, що порядок списання майна, що належить Автономній Республіці Крим, регулюється Положенням про порядок управління майном, що належить Автономній Республіці Крим або передане у її управління, затвердженим постановою Верховної Ради Автономної Республіки від 21 квітня 1999 р. № 459-2/99. Згідно з п. 23 цього Положення, списання основних і оборотних засобів підприємства, організації, установи здійснюється з дозволу міністерства, республіканського комітету, іншого органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, до сфери управління якого належить відповідне підприємство, організація, установа і в порядку, що визначається Положенням, яке затверджується Верховною Радою Республіки [18].

За результатами проведеного дослідження вважаємо за доцільне сформулювати наступні висновки і пропозиції:

1. Є підстави говорити про розвиток у вітчизняній правовій системі стійкої асоціації правових норм, що регулюють управлінські процедури списання державного майна. Основною рисою зазначеної сукупності правових норм на сьогодні є уособлення основної її частини в окремому нормативно-правовому акті. З огляду на таке, можна зробити висновок про те, що списання державного майна – є самостійним адміністративно-правовим інститутом. Цей правовий інститут входить до більш

складного об'єднання адміністративно-правових норм, які регулюють управління майном державної та комунальної власності (що по суті є об'єднанням правових інститутів).

2. З огляду на публічний характер комунальної власності та її суспільну важливість, доцільно на рівні закону віднести до компетенції Кабінету Міністрів України визначення порядку списання об'єктів комунальної форми власності (що цілком узгоджуватиметься з положеннями 7 ст. 75 та ч. 9 ст. 78 Господарського кодексу України). З цією метою доцільно статтю 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» доповнити новою частиною такого змісту: «Порядок списання об'єктів комунальної власності визначається Кабінетом Міністрів України». Як варіант, після відповідних законодавчих змін, має бути розглянута можливість поширення дії Порядку списання об'єктів державної власності на процедури списання майна комунальної форми власності.

3. Списання державного і комунального майна – є управлінською процедурою, що полягає у вилученні шляхом ліквідації (знищення) об'єкта державної та комунальної власності з активу в установленому порядку.

4. Процедури списання державного та комунального майна можна класифікувати на два види: списання, що потребує згоди або дозволу органу управління та самостійне списання балансоутримувачем, яке не потребує такої згоди.

5. Доцільно мінімізувати вживання в законодавстві в якості синонімів термінів «списання», «списання з балансу», оскільки у випадках вибуття майнових об'єктів, коли йдеться про управлінську процедуру, що передбачає ліквідацію відповідного майна, слід застосовувати термін «списання» (при цьому відповідний термін потребує законодавчого визначення).

6. Частина 7 ст. 75 Господарського кодексу України доцільно викласти в такій редакції:

«З органом, до сфери управління якого входить дане підприємство, погоджуються:

- методи і норми амортизації об'єктів основних засобів державного підприємства;

- списання будівель, споруд, передавальних пристроїв, транспортних засобів, а також списання об'єктів інших видів основних засобів, у разі якщо вони: мають вартість вище від встановленого Кабінетом Міністрів України розміру, є неповністю амортизованими чи перебували в

експлуатації менше встановленого Кабінетом Міністрів України строку».

Відповідні зміни слід врахувати і в положеннях Порядку списання об'єктів державної власності.

7. Із пункту 7 Порядку списання об'єктів державної власності доцільно виключити положення, відповідно до якого рішення про відмову в наданні згоди на списання майна надається у формі листа. Окрім цього, у ньому слід передбачити правові норми щодо спільного списання комплектів основних засобів (групи об'єктів, що мають єдине економічне призначення і для цілей списання мають розглядатися як єдиний об'єкт), що забезпечить виключення подрібнення в обліку об'єктів основних засобів (коли єдиний об'єкт основних засобів (наприклад меблі, апаратура, інвентар) лише з метою скорішого і самостійного списання, обліковується як складові частини.

Враховуючи сучасний стан правового забезпечення процедур списання державного і комунального майна, а також інших пов'язаних із ними адміністративних процедур, їх важливість для організації контролю за станом та збереженням зазначеного майна, подальше дослідження проблем правового регулювання названих процедур є перспективним та актуальним.

Література:

- 1 Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 462.
- 2 Офіційний вісник України. – 2006. – № 41. – Ст. 2726.
- 3 Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.
4. Пленарне засідання 9 лютого 2010 року (Інформаційне управління)// – <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/>
5. Скрипнюк О. Теоретичні засади реформування системи місцевого самоврядування в Україні на сучасному етапі. // Юридична Україна. – 2010. – №1. – С. 15.
6. Офіційний вісник України. – 2007. № 86. – Ст. 3168.
7. Офіційний вісник України. – 1999. – № 33. – Ст. 1706.
8. Офіційний вісник України. – 2005. № 51. – Ст. 3207.
9. Офіційний вісник України. – 2007. – № 3. – Ст. 114.
10. Офіційний вісник України. – 2000. – № 31. – Ст. 1327.
11. <http://www.minfin.gov.ua/>
12. Хрещатик. – 2005. – № 125.
13. Алексеев С.С. Структура советского права. – М.: 1975. – С. 126 – 131.
14. Апанасенко К.І. Правовий режим майна, що є в комунальній власності: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 /; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 2006. – 20 с.
15. Офіційний вісник України. – 2001. – № 38. – Ст. 1745.
16. Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 37-38. – Ст. 189.
17. Вісник податкової служби України. – 2008. – 12. – № 49.
18. Сборник нормативно-правовых актов АР Крым. – 1999. – № 4. – ст. 323.